

RAZEM ZMIENIAMY ŚLĄSKIE

Biuletyn informacyjny
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Śląskiego

04/2019 21/06/2019

ISSN 2450-0895
egzemplarz bezpłatny

DNI OTWARTE FUNDUSZY EUROPEJSKICH ZA NAMI

To była impreza na piątkę. Akcja promocyjna projektów zrealizowanych przy pomocy funduszy europejskich była niepowtarzalną szansą, żeby zobaczyć i poznać wiele ciekawych miejsc. Była to też okazja do wyśmienitej zabawy w Parku Śląskim.

Szósta edycja DOFE trwała od 10 do 12 maja. W tym roku – ze względu na 15-lecie obecności Polski w Unii Europejskiej – była to również okazja do podsumowania całego okresu naszego członkostwa w europejskiej wspólnocie. To był doskonały moment, aby zobaczyć, jak wsparcie z funduszy europejskich wpłynęło na rozwój naszego kraju. W województwie śląskim zorganizowano kilkadziesiąt spotkań, koncertów, pikników, imprez i różnego rodzaju wydarzeń. Każdy mógł znaleźć coś interesującego dla siebie.

Beneficjenci zaprosili odwiedzających, aby zaprezentować im projekty i opowiedzieć o swoich doświadczeniach z funduszami europejskimi. Wszyscy zainteresowani akcją DOFE mogli poznać przedsięwzięcia, które udało się zrealizować dzięki unijnemu dofinansowaniu. Bardzo często była to jedyna okazja, żeby zobaczyć coś od kulis, zakamarki teatrów czy sprzęt medyczny, na co zwykle nie mamy najmniejszej szansy. Mogliśmy patrzeć, dotknąć i posmakować.

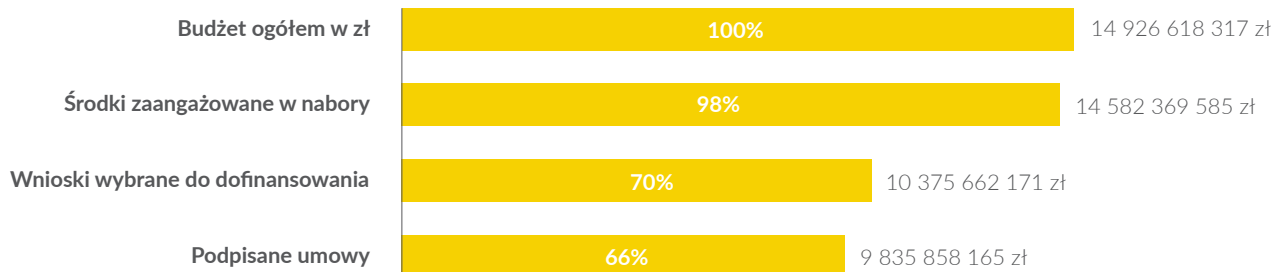
Wiele instytucji kulturalnych na DOFE 2019 przygotowało także atrakcyjne programy oraz zaoferowało rabaty lub darmowe wejściówki.

Spore tłumy zgromadziła impreza w Parku Śląskim. I to mimo nie najlepszej pogody. Organizatorzy przygotowali wiele pokazów, eksperymentów, prezentacji, konkursów oraz zajęć. Zarówno dla dużych, jak i małych. Była to świetna okazja do zabaw rodzinnych.

Dziękujemy wszystkim za udział w DOFE 2019. Kolejna okazja zdarzy się dopiero za rok. Już teraz na nią zapraszamy.

STAN REALIZACJI REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2014–2020

Stan na dzień 10 czerwca 2019 r.

19

wspartych form ochrony przyrody

126 HA

siedlisk przyrodniczych, objętych ochroną lub odnową

48

zabytków poddanych renowacji

210 483

osoby, które zgłosiły się na badania profilaktyczne dzięki programom zdrowotnym

LSI BEZ TAJEMNIC – ANKIETY TRWAŁOŚCI

Zrealizowane projekty podczas tzw. okresu trwałości są monitorowane przez instytucję, która udzieliła wsparcia.

NAJWAŻNIEJSZE KWESTIE

Każdy projekt infrastrukturalny współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 podlega trwałości. Oznacza to, że projekt przez 5 lat od daty jego zakończenia (3 lata w przypadku projektów realizowanych przez MŚP), rozumianej jako data dokonania ostatecznej płatności na rzecz beneficjenta, nie powinien ulegać znaczącym zmianom. Kwestie te regulują art. 71 Rozporządzenia ogólnego 1303/2013 dot. utrzymania trwałości projektu oraz zapisy umowy o dofinansowanie.

W trakcie okresu trwałości projekt podlega monitorowaniu prowadzonemu przez instytucję udzielającą wsparcia z RPO WSL. Dzięki niemu możliwe jest sprawdzenie, czy założone cele i efekty projektu zostały utrzymane, czy powstała infrastruktura służy odbiorcom wsparcia zgodnie z planem, który był założony we wniosku o dofinansowanie. Zbadaniu podlegają również poziom utrzymania założonych

wskaźników, a także sposób utrzymania trwałości finansowej projektu, zmian w zakresie przychodów z projektu oraz kwalifikowalności podatku VAT. Do tego celu uruchomiono procedury monitorowania, m.in. poprzez **ankiety trwałości.**

ANKIETA TRWAŁOŚCI – KIEDY I PO CO?

Ankieta trwałości to dokument składany za pomocą Lokalnego Systemu Informatycznego, w którym beneficjent odpowiada na szereg pytań w zakresie utrzymania infrastruktury, celów, wskaźników i ewentualnych zmian, które mogły pojawić się po zakończeniu realizacji projektu. Ankiety ułatwiają sprawdzenie trwałości projektu pod kątem zgodności z zapisami umowy o dofinansowanie projektu oraz z obowiązującymi przepisami prawa. Beneficjenci najczęściej składają ankiety na pisemną prośbę instytucji przyznającej dofinansowanie. Na podstawie złożonych ankiet trwałości planowane są kontrole trwałości.

TECHNICZNIE – JAK TO ZROBIĆ?

Beneficjenci składają ankiety trwałości za pomocą Lokalnego Systemu

Informatycznego <https://lsi.slaskie.pl>, a następnie przesyłają wersję elektroniczną (poprzez formularz elektroniczny umieszczony na platformie SEKAP lub ePUAP). Ważne, aby wypełniona ankieta została podpisana przez osobę upoważnioną do podpisywania dokumentacji w ramach projektu (bezpiecznym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP).

I CO DALEJ?

Beneficjent składa ankietę co najmniej raz w okresie trwałości (wyjątek stanowią projekty nieinwestycyjne oraz te, z którymi została rozwiązana umowa). Po zarejestrowaniu ankiety, która została prawidłowo podpisana, następuje proces jej oceny. Instytucja weryfikująca ankietę może wezwać Beneficjenta do dodatkowych wyjaśnień. Informacja o zakończeniu weryfikacji ankiety znajduje się w Lokalnym Systemie Informatycznym w zakładce – **trwałość** (dalej: status ankiety; za potwierdzeniem).

Spośród projektów objętych monitorowaniem część zostanie wylosowanych do kontroli trwałości, która odbędzie się w miejscu, gdzie projekt

został zrealizowany. W trakcie kontroli beneficjent zostanie poproszony m.in. o wykazanie dokumentów źródłowych dot. utrzymywania wskaźników projektu, dlatego ważne jest, aby informacje te były monitorowane i gromadzone nawet po zakończeniu realizacji projektu.

Beneficjenci Europejskiego Funduszu Społecznego obowiązki sprawozdawcze w zakresie zachowania trwałości realizują zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie oraz z wykorzystaniem „Instrukcji wypełniania formularza SPRAWOZDANIE Z ZACHOWANIA TRWAŁOŚCI w module Ankiety Trwałości w ramach Lokalnego Systemu Informatycznego 2014 dla Beneficjentów RPO WSL 2014-2020 w części dotyczącej współfinansowania z EFS”, dostępnej na stronie <https://rpo.slaskie.pl>.

Dzięki Lokalnemu Systemowi Informatycznemu złożenie ankiet trwałości dla projektów odbywa się zdalnie, zapewniając jednocześnie sprawne i szybsze wywiązanie się z obowiązku ich złożenia.

Zespół ds. LSI

NIEDŁUGO NOWE KONKURSY

Rozmowa z Wojciechem Kałużą,
wicemarszałkiem województwa śląskiego

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 powoli zbliża się ku końcowi obecnej perspektywy finansowej. Co nas czeka w ostatnim półtoraroczcu jego trwania?

W tym momencie aż 98% środków, jakie mieliśmy zabezpieczone w RPO, stanowią środki zaangażowane, czyli takie, na które rozpoczęły się już nabory wniosków konkursowych lub pozakonkursowych. To ponad 14,5 mld zł. Oznacza to, że wciąż mamy do rozdysponowania zasoby w wysokości ok. 500 mln zł, a do tego dojdą jeszcze te fundusze, które z różnych powodów nie zostały całkowicie wyczerpane w zakończonych już naborach – na ich pozyskanie zostaną rozpisane nowe konkursy. To wciąż są bardzo duże kwoty, które mieszkańcy województwa będą mogli pozyskać na rzecz rozwoju swoich przedsięwzięć w ostatnim roku trwania Programu.

Na realizację jakich celów Województwo zamierza ogłaszać konkursy w najbliższych miesiącach?

Przed wszystkim planujemy kontynuować wdrażanie Regionalnych Programów Zdrowotnych. Na ten cel mieliśmy zabezpieczone w RPO ok. 200 mln zł, dzięki którym jesteśmy w stanie efektywnie zwalczać te choroby, które stanowią realny problem w regionie.

Na przestrzeni ostatnich miesięcy zintensyfikowaliśmy działania w tym zakresie i regularnie ogłaszamy nowe konkursy skierowane do podmiotów zajmujących się ochroną zdrowia naszych mieszkańców. Środki pozyskane z Programu przyczynią się do objęcia odpowiednią profilaktyką, diagnostyką i rehabilitacją leczniczą mieszkańców województwa, którzy cierpią m.in. z powodu nowotworów układu pokarmowego, zaburzeń psychicznych oraz chorób układu krążenia i układu oddechowego. Na wsparciu z Programu zyskają również kadry – część środków można przeznaczyć na usługi rozwojowe dla personelu medycznego, co pozwoli podnieść ich wiedzę i kwalifikacje, jednocześnie gwarantując możliwie jak najlepszą opiekę nad pacjentem.

Do zwalczania jakich jednostek chorobowych przyczyni się wsparcie z Regionalnego Programu Operacyjnego?

Obecnie prowadzimy nabór na realizację programu rehabilitacji dla osób zmagających się z chorobami układu krążenia. Program ma na celu przywrócenie do aktywności społeczno-zawodowej tych mieszkańców województwa, którym stan zdrowia znacząco utrudnia codzienne funkcjonowanie i odnalezienie się na rynku pracy.

W lipcu planujemy ogłosić konkurs, w ramach którego wsparcie otrzymają osoby borykające się z problemami natury psychicznej. Regionalny Program Zdrowotny przewiduje pomoc zarówno dla tych, którzy cierpią z powodu zaburzeń afektywnych i nerwicowych, jak i dla uzależnionych od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych.

Natomiast we wrześniu rozpoczniemy nabory wniosków na realizację programów, które przyczynią się do wczesnego wykrywania nowotworów jelita grubego oraz eliminacji zdrowotnych czynników ryzyka w miejscach pracy. W ramach pierwszego konkursu będzie można pozyskać środki na działania informacyjno-promocyjne, które pomogą zwiększyć świadomość mieszkańców odnośnie do profilaktyki nowotworowej, oraz badania kolonoskopowe i opiekę medyczną nad pacjentami. Drugi wrześniowy konkurs przyczyni się do ograniczenia ryzyka zdrowotnych, na jakie są narażone osoby pracujące w trudnych warunkach. Fundusze będą przekazywane na kampanie

informacyjno-promocyjne, szkolenia oraz modernizację stanowisk pracy.

Ponadto kontynuujemy działania wspierające bezpieczne rodzicielstwo. Mam tutaj na myśli program „Zdrowa Matka i Dziecko”, który przyczynia się do poprawy standardów w wykonywaniu usług z zakresu opieki nad kobietą w ciąży. Mniej więcej do połowy lipca potrwa jeszcze nabór, w ramach którego dofinansujemy szkoły świadomego rodzicielstwa oraz badania i fachową opiekę medyczną nad przyszłymi mamami.

Co poza ochroną zdrowia? W jakich innych sferach możemy oczekiwać inicjatyw współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego w najbliższym czasie?

W obecnej perspektywie duży nacisk położyliśmy na rozwój szkolnictwa zawodowego w regionie. Były ku temu przynajmniej dwa duże powody. Po pierwsze, na obecnym rynku pracy istnieje duże zapotrzebowanie na specjalistów, niestety szkoły zawodowe często kształciły fachowców, których pracodawcy nie potrzebowali. Stąd od początku Programu mieliśmy ok. 800 mln zł ze środków EFS [Europejski Fundusz Społeczny – przyp. red.] na wzmacnianie potencjału edukacyjnego w regionie. Po drugie, szkoły zawodowe nie cieszyły się najlepszą opinią ani wśród uczniów, ani wśród rodziców, dlatego naszym celem było zwiększenie atrakcyjności i prestiżu tych placówek. Obydwa problemy udało się przynajmniej częściowo zminimalizować dzięki projektom, jakie powstały przy jednoczesnym zaangażowaniu środków EFS i EFRR [Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – przyp. red.], łącząc nowoczesną infrastrukturę z programami nauczania dostosowanymi do potrzeb i wymogów stawianych przez pracodawców. Z dumą możemy powiedzieć, że te projekty ułatwiają młodzieży dobry start w zawodzie.

Wciąż dysponujemy zasobami, które pozwalają nam na ogłaszanie kolejnych konkursów z tego zakresu. Już we wrześniu placówki kształcenia zawodowego będą miały możliwość pozyskania środków na dostosowanie swojej oferty do potrzeb lokalnego rynku pracy. W dostępnej puli znajdzie się ponad 30 mln zł do rozdysponowania pomiędzy szkoły z całego regionu. Zachęcam zainteresowanych do przygotowania dokumentacji na wrzesień, bo może to być jedna

200 MLN

7 REGIONALNYCH PROGRAMÓW ZDROWOTNYCH

z ostatnich okazji na uzyskanie dofinansowania z RPO. W sierpniu też ukaże się kolejny numer naszego biuletynu, który w całości poświęcimy właśnie szkolnictwu zawodowemu.

W tym numerze biuletynu prezentujemy projekty współfinansowane z funduszy europejskich, które warto odwiedzić w trakcie okresu wakacyjnego. Jakie atrakcje w województwie śląskim poleciłby Pan naszym czytelnikom?

Mimo że przychody z turystyki wzrastają z każdym rokiem, to jest to raczej turystyka związana z rywką i biznesem, dużymi wydarzeniami, które

ROZMOWA

coraz częściej gości w województwie. Nie można jednak zapominać o wielkim potencjale turystycznym, jaki tkwi chociażby w naszych pięknych górach, Beskidach, oraz w Jurze Krakowsko-Częstochowskiej. Ten potencjał jest cały czas rozwijany – jeszcze w poprzednim okresie programowania [lata 2007-2013 – przyp. red.] zainwestowaliśmy spore fundusze w rozwój ośrodków okoturystycznych na Szlaku Orlich Gniazd czy rozbudowę górskiej infrastruktury rekreacyjnej. Z całą pewnością warto wybrać się w te piękne rejony naszego województwa.

W obecnej perspektywie finansowej turystyka nie została ujęta jako dziedzina priorytetowa, ale jest naturalnie wspierana poprzez realizację innych celów. Przykładowo poprzez środki, które inwestujemy w kulturę czy rewitalizację obiektów o wartości historycznej (działania, jakie trwają obecnie na zamkach w Olsztynie czy Mirowie oraz kolejne projekty realizowane w Ogrodzieńcu i na Jasnej Górze w Częstochowie), wzrasta również ich potencjał turystyczny. Jako dobre przykłady można tutaj wymienić Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie i Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach, które poszerzyły swoją ofertę dzięki projektom realizowanym w ramach cyfrowych usług publicznych, wprowadzając nowości technologiczne. To miejsca, które zainteresują zarówno pasjonatów historii regionu, jak i amatorów nowych technologii.

Warto również zauważyć, że mieszkańcy województwa mają obecnie nieporównywalnie więcej możliwości atrakcyjnego spędzenia weekendu, niżli miało to miejsce jeszcze kilka lat temu. Dzięki środkom europejskim mieszkańcy największej aglomeracji w Polsce mogą korzystać z takich atrakcji jak wyciąg sportowy do uprawiania narciarstwa wodnego na Stawikach w Sosnowcu, pięknie zrewitalizowany zespół krajobrazowo-przyrodniczy Żabie Doły w Bytomiu czy niesamowity Freestyle Park w Chorzowie, do odwiedzania których serdecznie Państwa zapraszam.

Dziękuję za rozmowę.

ŚLADEM PROJEKTÓW UNIJNYCH – PRZEWODNIK WAKACYJNY

Niezależnie od tego, jaka forma aktywności odpowiada Ci najbardziej, województwo śląskie ma dla Ciebie wiele propozycji na letni czas.

Zapraszamy w podróż do niezwykłych miejsc, które powstały lub zmieniły się dzięki funduszom unijnym.

ODPOCZĄĆ NAD WODĄ

Cztery jeziora Pogoria, nazywane Pojezierzem Dąbrowskim, od lat przyciągają tłumy turystów. To miejsce uprawiania wędkarstwa, żeglarsstwa, sportów wodnych i nurkowania. W obrębie zbiornika objętego tzw. strefą ciszy zorganizowano kąpieliska, trasy rowerowe, szlaki spacerowo-rekreacyjne.

Do spaceru zaprasza molo składające się z dwóch części – nieruchomej, z pomostem spacerowym o długości 56 m i wieżą obserwacyjną oraz pływającej, służącej do cumowania sprzętu pływającego z pomostem o długości 12 m. Do dyspozycji jest również boisko wielofunkcyjne do piłki ręcznej, koszykówki i badmintonu oraz dwa boiska do siatkówki plażowej. Wybudowane obiekty przystosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Dzieci szczególnie zainteresuje poza plażą nowy plac zabaw, którego najważniejszym elementem jest konstrukcja drewniana pn. „Baza Piratów”.

Z Pogorii możemy udać się do parku Zielona, po to, by na przykład spróbować swych sił na ścianie wspinaczkowej – wysokiej na 10 m lub w wersji dla młodszych dzieci o wysokości 3 m. Dodatkowo można tutaj skorzystać ze skateparku oraz boiska do piłki siatkowej.

Na rowerzystów czeka system ścieżek łączących ośrodek z sąsiednimi miastami – Będzinem, Sievierzem oraz Sławkowem, jak również z całym powstającym w subregionie centralnym systemem szlaków rowerowych. Wzdłuż tras przygotowano miejsca odpoczynku.

W wakacje nie będzie można się tutaj nudzić. Zaplanowano wiele różnego rodzaju imprez. Już 28 czerwca na rozpoczęcie sezonu będzie można postuchać muzyki na żywo na dąbrowskim moście, a 6 lipca rozpocznie się cykl weekendowych koncertów plenerowych w parku Zielona.

INWESTYCJA KOSZTOWAŁA PONAD 19 MLN ZŁ, A DOFINANSOWANIE WYNIOSŁO PRAWIE 8 MLN ZŁ.

LETNI ŚLIZG

Kompleks Stawiki mieści się nad niewielkim zbiornikiem wodnym o tej nazwie w Sosnowcu, tuż przy granicy z Katowicami.

Można tu skorzystać z nowej drogi rowerowej – dwukilometrowej pętli i kilkusetmetrowego odcinka w kierunku kompleksu piłkarskiego. Nieopodal czeka 200-metrowa bieżnia z poliuretanu oraz rozbudowana plenerowa siłownia. Obok znajduje się 700-metrowa ścieżka edukacyjna.

Miejską inwestycję dopełnia prywatne przedsięwzięcie – Wake Zone Stawiki, kompleks wyciągów do nart wodnych i wakeboardu, czyli pływania na desce ciągniętej przez linę. Założyli go Bartosz Pieczonka i Dawid Kazek, reprezentanci kadry narodowej w narciarstwie wodnym.

25-27 lipca odbędą się tutaj Mistrzostwa Europy i Afryki w wakeboardzie.

PROJEKTY KOSZTOWAŁY PONAD 5 MLN ZŁ. FIRMA SPORTOWCÓW Z FUNDUSZY UNIJNYCH UZYSKAŁA 800 TYS. ZŁ.

KĄPIELISKO W UJSOŁACH

W słoneczne dni warto wybrać się do gminy Ujsoły. W tym miejscu dzięki rewitalizacji dawnego kamieniołomu piaskowca powstał Geopark Glinka, który posiada szeroką ofertę dla osób w każdym wieku.

Jest to szczególnie atrakcja dla wszystkich, którzy lubią łączyć aktywny wypoczynek z bliskością przyrody. Na odwiedzających czeka m.in.: jedna z najdłuższych tyrolek w regionie o długości 220 m z przeciągniętą liną nad przepaścią głęboką na 30 m, dwie ścianki wspinaczkowe, park linowy dla dorosłych i dzieci oraz dwa kąpieliska. Dodatkowo na najmłodszych czeka duży plac zabaw, a dla całej rodziny niezwykle atrakcyjne widokowo miejsce. Geopark Glinka to miejsce, które zaskoczy niejedną osobę, w sam raz do miłego spędzenia czasu w otoczeniu piękna przyrody.

PROJEKTY KOSZTOWAŁY 614 TYS. ZŁ. DOFINANSOWANIE WYNIOSŁO 515 TYS. ZŁ.

POSŁUCHAĆ ŚPIEWU PTAKÓW

Dla wszystkich małych i dużych ornitologów atrakcyjnym miejscem jest zespół przyrodniczo-krajozrazowy Żabie Doły, położony na granicy miast: Bytomia, Chorzowa i Piekar Śląskich. Zbiorniki wodne w miejscu dawnych terenów górniczych zostały utworzone w celu ochrony siedlisk zwierząt, głównie ptaków wodnych. Ornitolodzy oznaczyli tutaj 129 gatunków ptaków, w tym 76 gatunków ptaków lęgowych, z których 17 gatunków jest nielicznych na Górnym Śląsku. Jednym z najbardziej interesujących jest bączek zagrożony wyginięciem w regionie.

W Bytomiu wykonano wiele prac chroniących bioróżnorodność tego miejsca oraz ułatwiających obserwację miłośnikom przyrody. Przygotowano ścieżki edukacyjne i zbudowano małą architekturę.

W Żabich Dołach postawiono także sześć czatowni do obserwacji ptaków oraz tyle samo pomostów edukacyjnych. Znajdziemy też nowe sadzawki do rozrodu płazów, a także budki lęgowe dla małych ptaków i nietoperzy oraz pływające wysepki do gniazdowania ptaków wodnych. Miejsce idealne na długie spacery w otoczeniu przyrody.

WARTOŚĆ PROJEKTU REALIZOWANEGO PRZEZ BYTOM WYNIOSŁA 2,3 MLN ZŁ, A DOFINANSOWANIE – 2,2 MLN ZŁ.

SPACER NAD SOŁĄ

Na aktywny spacer na łonie natury zapraszamy również na ścieżkę edukacyjną brzegiem rzeki Soły. Można tu zobaczyć całe bogactwo pierwotnych siedlisk cennych przyrodniczo na brzegach rzeki Soły w miejscowościach Węgierska Górka i Cisiec oraz potoku Żabniczka w Żabnicy. Zasadzono dodatkowe drzewa, zainstalowano małą architekturę oraz skrzynki dla ptaków i nietoperzy, zbudowano hotel dla pszczoł oraz posadzono roślinność miododajną. To wszystko powoduje, że miejsce to jest wyjątkowe i warte zobaczenia.

Dodatkowo, ścieżki połączyły miejsca dziedzictwa kulturowego, m.in. sakralnego, miejsca pamięci (fortyfikacje obronne), pomniki przyrody, parki krajobrazowe oraz rezerваты przyrody i obszary Natura 2000.

KOSZT CAŁKOWITY PROJEKTU WYNIOSŁ PONAD 1,6 MLN ZŁ, W TYM DOFINANSOWANIE – PRAWIE 1,5 MLN ZŁ.

POŚMIGAĆ NAD JEZIOREM

Jezioro Żywieckie należy do największych atrakcji województwa śląskiego. Otoczony górami zbiornik jest jednym z najpiękniejszych w Polsce. Od wiosny do jesieni roi się tutaj nie tylko od żeglarczy, ale także spacerowiczów i rowerzystów. W połowie października minionego roku otwarto ścieżkę dydaktyczną prowadzącą wokół części jeziora. Trasa z szerokimi pobocznymi ma około 6,5 km. W przyszłości zostanie połączona z ko-

lejnymi ścieżkami rowerowymi tworzonymi wokół żywieckiego akwenu. Wzdłuż ścieżki pojawiły się także ławki, kosze na śmieci, lampy solarne i stanowiska edukacyjne z atrakcjami przyrody.

INWESTYCJA KOSZTOWAŁA PONAD 4 MLN ZŁ, A WSPARCIE UNIJNE WYNIOSŁO 3,5 MLN ZŁ.

NA SPORTOWO

W Chorzowie-Batorym, na przemysłowym terenie po zakładach chemicznych Hajduki jest niezwykła hala dla całej rodziny – Freestyle Park. Tutaj można poskakać, nauczyć się robić salto, pojeździć na rolkach, hulajnodze, specjalnych deskach snowboardowych czy poćwiczyć różne ewolucje freestyle. Miękką nawierzchnia i doły z gąbkami pozwalają na ekstremalną, ale bezpieczną zabawę.

W wyposażeniu hali wpisują się również 3 skocznie o zróżnicowanym poziomie trudności, także z lądowaniem do dołu z gąbkami. W cenie biletu dostępne są deski snowboardowe oraz narty na kółkach przystosowane do jazdy po nawierzchni skoczni.

Hala ze sztucznymi stokami narciarskimi umożliwia jazdę i naukę jazdy przez cały rok.

Całości dopełnia skatepark, na którym znajduje się wall, rollin, box, rezibox, gdzie swoje umiejętności szkolić mogą rowerzyści, rolkarze oraz deskorolkarze.

Na zewnątrz czeka sztuczna plaża wyposażona w oświetlone boisko do gry w siatkówkę plażową, basen, tor do skimboardu, a także linę slackline i niezliczoną ilość hamaków. Podczas wakacji na plaży organizowane są imprezy z turniejem siatkówki plażowej, grillem oraz DJ-em.

WARTOŚĆ INWESTYCJI TO PONAD MILION ZŁOTYCH Z CZEGO DOFINANSOWANIE WYNIOSŁO 405 TYS ZŁ, CO STANOWIŁO 45 PROC. KOSZTÓW INWESTYCJI.

POMNIK HISTORII

Sanktuarium wraz z klasztorem Ojców Paulinów na Jasnej Górze w Częstochowie to najważniejsze centrum pielgrzymkowe katolików w Polsce. W 1994 obiekt uznany został za pomnik historii. Oprócz cudownego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej warto zobaczyć skarbiec z najstarszymi zbiorami muzealnymi. Znajdziemy tu wyroby złotnicze, jubilerskie, tkackie i płatnerskie, sprzęt liturgiczny, biżuterię, wota papieżów, kardynałów i królów oraz wiernych z całego świata. W czasie prac konserwatorskich odsłonięto oryginalne mury, pamiętające oblężenie Jasnej Góry przez Szwedów w 1655 r. – Bastion św. Rocha.

Duże zainteresowanie wzbudza Kaplica Matki Bożej, składająca się z trzech części. Za panowa-

nia króla Władysława Jagiełły zbudowano gołtyką kaplicę, stanowiącą obecnie prezbiterium, oddzielone od reszty świątyni kratą gdańską. Znajduje się tutaj hebanowy ołtarz barokowy z bogatą srebrną dekoracją rzeźbiarską. Srebrna zastawa, która zakrywa Cudowny Wizerunek, pochodzi z 1673 r. Trzecia część kaplicy została dobudowana w 1929 r. na miejscu XVIII-wiecznego przedsionka. Filary i ściany tej trójnawowej budowli obłożone są ryngrafami i tablicami wotywnymi, głównie bohaterów walki o wolną Polskę.

Na uwagę zasługują także Arsenał, pozostałe kaplice, wspaniałe organy w bazylice czy „Golgota Jasnogórska” – dzieło Jerzego Dudy-Gracza. Droga Krzyżowa – cykl 18 obrazów jest darem wotywnym artysty pochodzącego z Częstochowy.

W LATACH 2007–2012 W PROJEKT ZAANGAŻOWANO OK. 44 MLN ZŁ, W TYM OK. 36 MLN ZŁ Z UNIJNEGO WSPARCIA.

KULTURALNE WAKACJE

Solidny zasób wiedzy o mieszkańcach i tym bogatym w tradycje regionie można zdobyć w Muzeum Śląskim w Katowicach. Mogą w nim ciekawie spędzić czas i dorośli, i dzieci, dla których przygotowano mnóstwo atrakcji, jak choćby szlak w przestrzeni edukacyjnej „Na tropie Tomka”. Dodatkowo w okresie wakacyjnym Strefa Kultury, którą tworzą muzeum, Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia i Międzynarodowe Centrum Kongresowe, wypełnią atrakcje, jak letnie kino, koncerty plenerowe i zajęcia dla dzieci.

W rocznicę wybuchu powstań śląskich warto zajrzeć do muzeum poświęconego tym wydarzeniom w Świętochłowicach.

Po rocznej przerwie działa Bytomskie Centrum Kultury. W BCK można pójść do kina, zatańczyć czy posłuchać na żywo muzyki. W wakacje na pewno nie będzie można się tam nudzić.

Do końca września potrwa trzecia edycja projektu „Kolej na muzea”. Każdy, kto pokaże kasjerowi w muzeum ważny bilet Kolei Śląskich, obejmujący miejscowość, w której znajduje się dana placówka, może otrzymać tańsze bilety. Rabaty wynoszą od 20 do 100 procent.

WSZYSTKIE TE INSTYTUCJE ZREALIZOWAŁY PROJEKTY Z UNIJNYM WSPARCIEM.

KAŻDY COŚ ZNAJDZIE DLA SIEBIE

Warto też zobaczyć zabytki przemysłowe. Skansen górniczy Królowa Luiza i kopalnia Guido w Zabrze, Sztolnia Czarnego Pstrąga w Tarnowskich Górach oferują niepowtarzalne atrakcje. Na Szlaku Zabytków Techniki znajdziemy też wiele innych ciekawych miejsc, np. Górnośląską Kolej Wąskotorową w Bytomiu i Miasteczku Śląskim, Galerię Szyb Wilson, osiedla Nikiszowiec i Giszowiec w Katowicach.

Zamek w Pszczynie i rezerwat żubrów nie wymagają reklamy. Można też wybrać się do radiostacji w Gliwicach, na zamkowe wzgórce w Cieszynie czy imprezę plenerową do Zamku w Ogrodzieńcu.

To wszystko jednak stanowi zaledwie ułamek niezwykle bogatej oferty, jaką ma do zaproponowania województwo śląskie. Różne formy turystyki i rekreacji zachęcają do aktywnego wypoczynku. Rozwój turystyki na różnych polach wspierają Fundusze Europejskie.

POCZUĆ SIĘ BEZPIECZNIEJ

Ponad 21 tys. kobiet skorzysta z profesjonalnej, bezpłatnej opieki w trakcie ciąży. Przyszłe mamy mogą wziąć udział w programie świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, który zapewni zajęcia w szkole rodzenia i przygotowuje do porodu.

Wsparcie z Funduszy Europejskich w ramach regionalnego programu zdrowotnego „Zdrowa Matka i Dziecko” przeznaczone jest na organizację szkół świadomego rodzicielstwa, które muszą być prowadzone zgodnie z najnowszymi osiągnięciami w dziedzinie opieki nad ciężarną. Kobiety (od 20. tygodnia ciąży) wraz z osobami towarzyszącymi mogą uczestniczyć w zajęciach, które przygotowują je do porodu i odpowiedzialnego rodzicielstwa. Taka szkoła dla wielu rodziców, szczególnie tych zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, będzie często jedynym źródłem aktualnej i fachowej wiedzy przekazanej przez profesjonalistów.

Obowiązkowym elementem każdego z realizowanych projektów są szkolenia dla kadry me-

dycznej. Podniesienie świadomości personelu w obszarze opieki okołoporodowej oraz opieki nad dzieckiem z wykrytą wadą rozwojową pozwoli wprowadzić wyższy standard usług.

CIĄGŁY NABÓR

Śląski Ośrodek Onkologii „SANIVITAS” prowadzi szkoły świadomego rodzicielstwa w Zabrzu i Katowicach. – Obserwujemy bardzo duże zainteresowanie. Czasami mamy więcej chętnych niż miejsc w danym terminie – przyznaje Grzegorz Mańka, prezes spółki.

Na zajęcia kobiety zabierają swoich partnerów, zdarza się również siostra, przyjaciółka czy mama.

Kiedy pytam, czy panowie bronią się przed przyjściem do szkoły rodzenia, Grzegorz Mańka odpowiada, że nie. Na dowód tego faktu podaje mi informację, że w grupie, która rozpoczęła ćwiczenia w listopadzie ubiegłego roku, wśród 42 osób biorących udział w szkole było 20 panów.

Z tym spostrzeżeniem zgadza się Anna Wojtyła (zwycięzczyni ostatniej edycji konkursu „Potożna na medal”). Spółka Juliamed Anna Wojtyła prowadzi szkoły świadomego rodzicielstwa w Częstochowie, Zawierciu, Myszkowie i Katowicach.

Cykl szkoleniowo-edukacyjny trwa dwa miesiące. Program został ujęty w ośmiu odrębnych tematycznie zajęciach związanych z ciążą, porodem, karmieniem i pielęgnacją noworodka. Oprócz tego odbywają się ćwiczenia usprawniające, gimnastyka, nauka prawidłowej techniki oddechu czy wiązania chusty, co powinno znaleźć się w torbie do porodu, czyli wyprawka noworodka, ale także jak radzić sobie z emocjami. Organizowane są m.in. spotkania z psychologiem, fizjoterapeutą i dietetykiem.

ZACHOWAĆ SPOKÓJ

Jadwiga Buk z Wielospecjalistycznego Szpitala Powiatowego w Tarnowskich Górach zwraca uwagę na jeszcze jedną kwestię. – Wiedza o tym, co się

ZNAJDŹ SZKOŁĘ ŚWIADOMEGO RODZICIELSTWA DLA SIEBIE

Tytuł projektu	Realizator	Kontakt	Obszar wsparcia	Okres realizacji	Miejsce realizacji	Planowany termin naboru uczestniczek(-ków) ¹
Organizacja szkół świadomego rodzicielstwa wraz z działaniami edukacyjnymi dla personelu medycznego	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska „Sanus” Sp. z o.o.	882 465 768	województwo śląskie	1.06.2018 – 31.12.2020	Zabrze, ul. Wolności 182	rekrutacja ciągła przez cały okres realizacji projektu
Tarnogórska Szkoła Świadomego Rodzicielstwa - Warto rodzic w Szpitalu w Tarnowskich Górach!	Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy Spółka Akcyjna	505 034 637	powiat tarnogórski	1.05.2018 – 31.12.2020	Tarnowskie Góry, ul. Pyskowska 47-51	od lipca 2018
Szkoła Świadomego Rodzicielstwa w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju	32 478 45 08	powiat Jastrzębie-Zdrój i okolice	1.08.2018 – 31.12.2020	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju	nabór ciągły, początek: wrzesień 2018 r.
Szkoła Świadomego Rodzicielstwa w Zabrzu i Katowicach	Śląski Ośrodek Onkologii „SANIVITAS” Sp. z o.o.	507 039 828, 32 411 56 57	Zabrze, Katowice	1.09.2018 – 31.09.2020	Zabrze, Katowice	wrzesień 2018 – sierpień 2020
Szkoła Świadomego Rodzicielstwa – pomagamy przyszłym rodzicom	Juliamed Anna Wojtyła Spółka Jawna	795 420 605	Częstochowa, Zawiercie, Myszków, Katowice	1.02.2018 – 31.12.2020	Częstochowa, Zawiercie, Myszków, Katowice	od lipca 2018

¹Terminy mogą ulec zmianie

TRWA NABÓR

„Zdrowa Matka i Dziecko” to regionalny program zdrowotny województwa śląskiego, który ma ograniczyć liczbę przedwczesnych porodów, zwiększyć przeżywalność matek i noworodków, podnieść skuteczność wczesnego diagnozowania i leczenia wykrytych schorzeń u dzieci. Mają do niego dostęp kobiety nie tylko z dużych miast, ale również ośrodków wiejskich. To pozwoli im podnieść poczucie bezpieczeństwa i satysfakcji z macierzyństwa oraz przynieść wzrost diety w regionie.

Warto dodać, że – wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców województwa, Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego **od 30 maja do 17 lipca 2019 r.** prowadzi nabór projektów na **3 edycję Szkół Świadomego Rodzicielstwa.**

26 czerwca zaplanowano bezpłatne **spotkanie informacyjne** związane z ogłoszeniem konkursu nr RPSL.09.02.06-IZ.01-24-322/19 „Zdrowa Matka i Dziecko”, na które zapraszamy wszystkich zainteresowanych tematyką konkursu.

Szczegóły dotyczące konkursu można znaleźć na stronie rpo.slaskie.pl w zakładce *Zobacz ogłoszenia i wyniki naborów wniosków.*

Chcesz przyjść na spotkanie zarejestruj się przez stronę w zakładce *Weź udział w szkoleniach i konferencjach.*

będzie działa z ciałem kobiety, jej emocjami oraz czego można się spodziewać, pomaga zachować spokój i zmierzyć się z nową sytuacją, która następuje w życiu danej pary. W internecie jest co prawda mnóstwo informacji na temat ciąży, porodu, zmian hormonalnych i opieki nad noworodkiem, ale jest też mnóstwo półprawd, przeinaczeń czy nawet bzdur. Tym bardziej, że każda ciąża, podobnie jak i np. odczucia i reakcje, mogą być zupełnie różne – mówi Jadwiga Buk.

Na zajęcia do szpitala mogą się zgłaszać panie z całego powiatu tarnogórskiego. Grupy liczą maksymalnie 20 osób. Szkolenia i ćwiczenia odbywają się w godzinach popołudniowych, ze względu głównie na pracujących partnerów.

– Oczywiście, inaczej podchodzą do zajęć panie oraz osoby im towarzyszące, gdy spodziewają się pierwszego dziecka, a odmiennie, kiedy mówimy o kolejnym porodzie. Ci pierwsi, co zupełnie zrozumiałe, pytają absolutnie o wszystko – dodaje Jadwiga Buk.

Najważniejsze jednak, że program „Zdrowa Matka i Dziecko” ułatwia wielu parom przejście przez czas ciąży i porodu. Dlatego warto z niego skorzystać. Zapisy nadal trwają.

ŚLĄSKIE DLA ZDROWIA

W Regionalnym Programie Operacyjnym zabezpieczono ok. 200 mln zł na poprawę ogólnego stanu zdrowia mieszkańców województwa śląskiego. Dzięki tym funduszom można będzie efektywniej zwalczać te choroby, które stanowią problem w regionie. Będzie to możliwe poprzez objęcie profilaktyką, diagnostyką i rehabilitacją leczniczą większości mieszkańców województwa, którzy takich badań potrzebują.

Trwa już nabór wniosków do konkursu dotyczącego rehabilitacji leczniczej osób z chorobami układu krążenia, ułatwiającej powrót do pracy. To nie jedyny konkurs zdrowotny. Wkrótce zostaną ogłoszone kolejne konkursy, które obejmą m.in. leczenie cierpiących z powodu nowotworów układu pokarmowego oraz zaburzeń psychicznych.

***

W lipcu 2019 r. należy oczekiwać ogłoszenia konkursu na lata 2019-2020 w ramach regionalnego programu rehabilitacji osób z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz z zaburzeniami afektywnymi oraz nerwicowymi. Projekty umożliwią m.in.:

- szkolenia dla kadry medycznej
- indywidualne spotkania terapeutyczne
- konsultacje specjalistyczne
- warsztaty terapeutyczne
- trening redukcji stresu
- działania edukacyjne

***

Kolejny program zdrowotny obejmuje wczesne wykrywanie nowotworu jelita grubego. Ma być realizowany poprzez:

- działania zwiększające świadomość społeczną poprzez prozdrowotne działania informacyjno-edukacyjne w zakresie profilaktyki nowotworu, m.in.: spotkania z lekarzami, prelekcje, konsultacje
- sfinansowanie kosztu badania kolonoskopowego oraz znieczulenia
- zapewnienie dojazdu i opieki nad osobą niesamodzielną

Planowany termin naboru wniosków: wrzesień 2019 r.

***

Również we wrześniu należy oczekiwać konkursu adresowanego do pracodawców i przeznaczonego dla pracowników danego przedsiębiorstwa. Chodzi o wdrożenie programów nastawionych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, z uwzględnieniem szkoleń i działań w zakresie przekwalifikowania osób starszych pracujących w trudnych warunkach, które pozwolą im na zdobycie kwalifikacji do wykonywania prac, które będą uwzględniały ich umiejętności i stan zdrowia. Będą realizowane poprzez:

- działania szkoleniowe i informacyjne,
- modernizację czy modyfikację stanowisk.

KONKURSY

Do 27 czerwca można składać wnioski na konkurs w ramach poddziałania: 8.3.2. Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej.

KTO?

O dofinansowanie mogą występować wszystkie podmioty, które spełniają kryteria określone w regulaminie konkursu, z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych, czyli projektodawca lub partner musi prowadzić działalność w obszarze usług zdrowotnych na terenie województwa śląskiego).

NA CO?

Wdrażanie programów zdrowotnych dotyczących rehabilitacji leczniczej osób z chorobami układu krążenia, ułatwiających powroty do pracy i utrzymanie zatrudnienia we współpracy z pracodawcami.

Dofinansowanie można otrzymać na:

- konsultacje kardiologiczne z badaniem EKG (wraz z badaniami laboratoryjnymi oraz echo serca)
- porady pielęgniarek i fizjoterapeutów
- porady dietetyczne i psychologiczne, zajęcia fizjoterapii, kontrolne wizyty lekarskie
- szkolenia dla kadry medycznej,
- działania edukacyjne dla pacjentów i członków rodziny pacjentów

- grupy wsparcia dla palaczy i osób z nadwagą (otyłością).

DLA KOGO?

Grupę docelową w projekcie stanowią osoby w wieku aktywności zawodowej, w przypadku kobiet od 40. do 59. roku życia oraz od 40. do 64. roku życia w przypadku mężczyzn. Są to osoby aktywne zawodowo lub deklarujące gotowość do podjęcia zatrudnienia, zamieszkałe na terenie województwa śląskiego oraz przedstawiciele kadry medycznej i członkowie rodziny pacjenta.

BUDŻET

Na dofinansowanie przeznaczono ponad 22,5 mln zł. Maksymalny poziom dofinansowania wynosi 88 proc.

Szczegóły dotyczące konkursów można znaleźć na stronie rpo.slaskie.pl w zakładce *Zobacz ogłoszenia i wyniki naborów wniosków.*

GŁÓWNY PUNKT INFORMACYJNY FUNDUSZY EUROPEJSKICH w województwie śląskim

40-037 Katowice, ul. Dąbrowskiego 23, parter, sektor C

godziny otwarcia:

poniedziałki: 7.00-17.00

od wtorku do piątku w godzinach: 7.30-15.30

telefony:

32 77 40 172 • 32 77 40 193 • 32 77 40 194

e-mail: punktinformacyjny@slaskie.pl

Szukasz informacji bliżej Ciebie? Umów się na spotkanie w lokalnym Punkcie Informacyjnym w: Częstochowie, Sosnowcu, Bielsku-Białej i Rybniku. Konsultanci Punktów Informacyjnych udzielają odpowiedzi na wszelkie zapytania dotyczące możliwości pozyskania Funduszy Europejskich.

Szczegóły dotyczące kontaktu na stronie rpo.slaskie.pl w zakładce *Punkty Informacyjne*.

RZECZNIK FUNDUSZY
EUROPEJSKICH

RZECZNIK FUNDUSZY EUROPEJSKICH
BEATA GOLEŚNA

e-mail: rzecznikfunduszy@slaskie.pl

telefon: 32 77 99 166, 32 77 99 196

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
ul. Ligonía 46, 40-032 Katowice
z dopiskiem: Rzecznik funduszy europejskich

SZKOLENIA, SPOTKANIA, WYDARZENIA

Data	Typ spotkania	Opis	Miejsce spotkania
24.06.2019	Szkolenie	Elektronizacja zamówień publicznych	Katowice
25.06.2019	Szkolenie	Szacowanie wartości zamówienia	Katowice
26.06.2019	Spotkanie informacyjne	Konkurs nr RPSL.09.02.06-IZ.01-24-322/19 z poddziałania 9.2.6 Rozwój usług zdrowotnych – konkurs (typ projektu 1) „Zdrowa Matka i Dziecko”	Katowice
4.07.2019	Szkolenie	Kontrola, nieprawidłowości i nadużycia finansowe oraz zasada trwałości w projektach w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,	Katowice
10.07.2019	Warsztaty	Przygotowanie i złożenie wniosku o płatność w Lokalnym Systemie Informatycznym (EFS)	Katowice
17.07.2019	Szkolenie	Przygotowanie i złożenie wniosku o płatność w Lokalnym Systemie Informatycznym (EFS)	Katowice
7.08.2019	Szkolenie	Realizacja i rozliczanie projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – najczęstsze problemy	Katowice

Wszystkie spotkania są bezpłatne. Rejestracja przez stronę rpo.slaskie.pl w zakładce *Weź udział w szkoleniach i konferencjach*.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

